

Dosarul nr. 3ra-1235/22
2-21146000-01-3ra-01122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Inspectoratului de Poliție Centru privind repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul furnizării informației solicitate și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 9 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 1 decembrie 2021, Marcel Smochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Poliție Centru privind repararea prejudiciului moral prin adjudecarea sumei de 30 000,00 lei.

În motivarea acțiunii depuse, reclamantul a indicat că, la 26 decembrie 2017, a depus la Sectorul de poliție nr. 4 al Inspectoratului de Poliție Centru plângere pe acțiunile Societății cu Răspundere Limitată „Somaltis-Lombard”, însă, nu a primit un răspuns la plângerea sa, contrar drepturilor sale de victimă, prevăzute la art. 58 alin. (3) pct. 4) din Codul de procedură penală.

A menționat că, la 22 august 2020, s-a adresat Inspectoratului de Poliție Centru cu cerere prin care a solicitat eliberarea copiei materialului colectat pe marginea sesizării depuse la 26 decembrie 2017 și eliberarea copiei deciziei adoptate pe marginea acesteia, însă, prin răspunsul nr. 34/20/1-10488 din 4 septembrie 2020, i-a fost prezentată informația și actele pe o sesizare a reclamantului din 12 ianuarie 2018.

A mai invocat că, la 22 martie 2021, a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului de Poliție Centru, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral, iar prin încheierea din 16 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost declarată inadmisibilă, pe motivul nerespectării procedurii prealabile.

Astfel, pe 3 septembrie 2021, reclamantul s-a adresat Inspectoratului de Poliție Centru cu cerere prin care a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 30 000,00 lei, cauzat prin neexaminarea cererii din 22 august 2020 și prezentarea informației solicitate.

Prin răspunsul din 9 septembrie 2021 al Inspectoratului de Poliție Centru, cererea prealabilă a fost respinsă, din motiv că nu au fost stabilite careva probe care pot servi faptului constatării existenței unei contravenții.

Reclamantul a susținut că i-a fost încălcat dreptul de acces la informație, acesta fiind limitat în dreptul său de apărare, deoarece copia materialului colectat pe marginea sesizării din 26 decembrie 2017 și decizia luată de Inspectoratul de Poliție Centru pe marginea sesizării urmau să fie prezentate într-un proces civil intentat la acțiunea depusă de el împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Somaltis-Lombard” privind încasarea prejudiciului.

Reclamantul a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 30 000,00 lei.

Prin hotărârea din 12 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea în contencios administrativ depusă de Marcel Smochin împotriva Inspectoratului de Poliție Centru cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul furnizării informației solicitate și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 23 mai 2022, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Marcel Smochin a depus apel nemotivat, iar la 30 august 2022, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus motivarea acestuia împotriva hotărârii din 12 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată (f. d. 48-51).

Prin decizia din 9 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Marcel Smochin și s-a menținut hotărârea din 12 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f. d. 89, 90-93).

Fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a notat că Marcel Smochin este în drept de a pretinde repararea prejudiciului moral doar în cazul în care se constată că autoritatea publică ar fi acționat ilegal în raport cu reclamantul, pe când, în condițiile speței, astfel de probe nu au fost administrate la dosarul cauzei.

Respectiv, Curtea de Apel Chișinău a constatat că soluția fondului de respingere a acțiunii depuse de Marcel Smochin este întemeiată, așa cum la dosarul cauzei nu au fost administrate acte ce ar confirma că Inspectoratul de Poliție Centru ar fi acționat ilegal în raport cu reclamantul/apelantul.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului/reclamantului precum că instanța a negat dreptul acestuia garantat de art. 45 din Codul contravențional, iar prin refuzul de a încasa compensația, a încălcat dreptul apelantului ca victimă, garantat de art. 387 din Codul contravențional. Or, prin acțiunea depusă, Marcel Smochin a solicitat repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informație și nu a solicitat repararea prejudiciului cauzat prin contravenție. Deci, instituția reparării prejudiciului moral cauzat prin act administrativ ilegal este diferită de instituția reparării prejudiciului moral cauzat prin contravenție, iar în cazul în care se solicită repararea prejudiciului moral cauzat prin lezarea dreptului de acces la informație, instanța este ținută să verifice dacă a existat sau nu o limitare a acestui drept.

Instanța de apel a respins argumentul apelantului care a susținut că hotărârea primei instanțe este nemotivată, deoarece aceasta este una legală, motivată și bine argumentată, făcând referire la normele de drept material și procedural, dând o apreciere probelor prezentate de către părți, determinând circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciind corect caracterul raportului juridic dintre părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară.

La 10 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 9 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța ierarhic inferioară la adoptarea acesteia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Suplimentar, a invocat că instanța de apel a făcut o constatare eronată, precum că în urma acțiunilor ilegale ale autorității publice pârâte n-au survenit consecințe negative, care urmează a fi compensate reclamantului. Or, prin neoferirea răspunsului la sesizarea din 26 decembrie 2017, Marcel Smochin a fost împiedicat să-și revendice drepturile sale față de acțiunile Societății cu Răspundere Limitată „Somaltis-Lombard”.

În opinia recurentului, instanța a negat dreptul garantat prin art. 45 din Codul contravențional, potrivit căruia persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 9 noiembrie 2022, dispozitivul acesteia fiind notificat reprezentantului recurentului, avocatului Alexei Croitor, la 9 noiembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică. Decizia motivată a fost notificată reprezentantului recurentului, avocatului Alexei Croitor, la data de 25 noiembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f. d. 95, 100).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 1 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimatului Inspectoratul de Poliție Centru al Direcției de Poliție mun. Chișinău a fost expediată copia recursului depus de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul lui Marcel Smochin.

Examinând temeiurile recursului depus de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale ale instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Marcel Smochin, reprezentat de avocatul Alexei Croitor, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu